

Egy emberöltő. Sok? Kevés?

Beszélgetés ifj. Kovács Levente színművésszel pályája első harminc esztendejéről

„»Íme, hát megleltem hazámat!« – kiálthat fel a költővel ifj. Kovács Levente, aki jó érzésekkel választotta Nagyváradot frissen végzett színészként, 1991-ben. Azóta le nem esett ezekről a deszkákról” – hangzott el egyebek mellett a Magyar Kultúráért Díj 2020-as nagyváradai átadása előtt a színművészlől.

„Volt olyan évad pályája kezdetén, hogy minden bemutatott előadásban játszott. Azóta eltelt huszonkilenc év, és százhusz szereppel örvendeztette meg Nagyvárad színházzseregtő közönségét – mondta ifj. Kovács Leventéről színésztársa, Hajdu Géza a két évvel ezelőtt elhangzott laudációban. – Tősgyökeres marosvásárhelyiként érkezett, s majdnem harminc év alatt igazi nagyváradai lett. Családot alapított, fia külföldi egyetemét végzett. Ma már el sem tudja képzelni az életét Szigligeti váradai hajléka nélkül, ahová mindennap betér, akkor is, ha véletlenül semmi dolga sem akad ott. Mert ez a színház, ez az eszme, ez a kultúra, amit képvisel, beleivódott a zsigereibe. A napi feladatok tudatával kel, és azzal is fekszik. Huszonkilenc éve viszi rendületlenül a váradai magyar kultúra fátylóját, megvilágítva annyi és annyi színházba járó előtt az élet rögzös útjainak zezugos, sötét sikátorait. A magyar és a világ színházi irodalmának legszebb szerepeit játszhatta el az elmúlt évtizedek alatt, vagyis méltán érdemelte ki a közönség tetszését és szeretetét hatalmas volumenű, odaadó, precíz munkájával, amit a közönség szeretete és tisztelete hat át. A magyar kultúra ápolásáért, terjesztéséért dolgozik, szó szerint verejtékezik napról napra, hogy visszaadhassa azt a szeretetet, amit az őt kedvelőktől, a nagyváradai és

erdélyi közönségtől kap, mert tudja: »Dolgozni csak pontosan, szépen, / ahogy a csillag megy az égen, / úgy érdemes.«

Ezt a gondolatsort folytatva mostani beszélgetésünkön, miközben már javában tart ifj. Kovács Levente harmincadik nagyváradai színi évadja, elsősorban nem a különböző szerepeket fogjuk taglalni, hanem ezt a mindenk számára meghatóan kedves váradiasulást. Ilyen értelemben leelőször az érdekelne, hogy marosvásárhelyiként miért éppen Nagyváradot választotta harminc évvel, vagy ahogy a régi mondás tartja: egy emberöltővel ezelőtt.

– Talán kezdjük azzal, hogy számomra ismeretlen helyre szerettem volna menni, és mivel a '80-as években rengeteget vendégszerepelt a nagyváradai társulat Vásárhelyen, és olyan levegőt hozott a bemutatott darabokkal, ami újdonságot jelentett, vonzóvá tette számomra a várost. Ilyen darabok voltak például az *Yvonne, burgundi hercegnő*, a *Rókák a szőlőben*, a *Káin és Ábel*, és még sorolhatnám. Ezek hatását tovább erősítette az a tény is, hogy a '90-es változáskor lehetőségünk nyílt Bukarestbe is menni a főiskolák közti kapcsolattartás révén, így sokat voltunk ott, és engem is ott keresett meg Mircea Bradu, a váradai színház akkori főigazgatója, és ajánlotta, hogy válasszam Váradot.

– *Mennyire ismerte a váradai színházi hagyományokat, illetve ismerte-e magát a várost? Hogyan zajlott a kollégákkal való első találkozás, milyen volt a fogadtatása?*

– A várost egyáltalán nem ismertem, 1982-ben voltam itt először egy sportversenyen, a város szélén laktunk, onnan szaladtunk ki a Félixfürdőbe. A kollégákat, Miske Lászlót, Fekete Károlyt, Szentmiklósi Józsefet, Meleg Vilmost, Fábrián Enikót, Medgyesfalvy Sándort, Firtos Editet, Molnár Júliát ismertem, ők megörültek nekem. Arról nem is szólva, hogy

Ifj. Kovács Levente
színművész
30. évadát tölti
a nagyvárad
teátrumban

1988/89-ben vendégszerepeltünk Váradon a *Liliomfival*, amiben Mariskát Földes Kati, Bathó Ida és Földes Laci lánya játszotta, és előadás után egy hatalmas bulit szerveztünk. Már akkor gondolkoztam azon, hogy jó volna idejőnnöm nekem is. Váraddal kapcsolatos ismerethiányaimat egyébként nagyon jól pótoltam még azzal is, hogy először albérlésben Bányai Incinél laktam, tőle szintén sok mindent megtudtam a váradi életről és a társulatról.

– *Az első évadban milyen szerepeket kapott, és mikor kezdte érezni, hogy jól választott, mert befogadták?*

– Szerencsés voltam, mert egyből befogadtak, és bedobtak a mély vízbe első szerepemmel, a Beppóval Heltai Jenő *A néma levente* című darabjából, Szombati Gille Ottó rendezésében. Ugyancsak az első évadomban Gábor Katalin osztotta rám Don Bakert *A pillangók szabadok* darabban, majd jött II. Lajos Háy Gyula *Mohácsában*, illetve a nagy sikerű *A padlás*.

– *Ha jól emlékszem, már az első évadban meghívtuk az iskolába, ahol én tanítottam, a szavalóverseny zsűrijébe, mivel diáklányainknak hamarosan a kedvenc színész lett, és ők kérték a meghívását. Feltehetőleg más nézőcsoporthal is ismeretségbe került. Ha vannak említésre méltó emlékei, kérem, beszéljen róluk!*

– Ez már történelem, hisz az azóta eltelt időben komoly barátságok születtek, sőt egyes akkori diákokkal közben már kollégák lettünk. Ezekbe a civil kapcsolatokba azért nem akarnék túlságosan elmélyedni, mert óhatatlanul kifelejtenek rég nem látott embereket, és nem szeretném, ha bárki is sértve érezné ma-

gát. Azt viszont mindenképpen elmondanám, hogy a sors valamiféle csalafintasága folytán, akikkel leghamarabb és talán a legmélyebben összebarátkoztam, a leghamarabb mentek el, már nem élnek. Mint például Medgyesfalvy Sándor, Ács Tibi és Hajdu Géza kollégánk felesége, a sűgónk, Kőrner Anna; emlékük számomra örök.

– *Rátérve a szerepekre: nem hiszem, hogy sokáig kellett volna kispadoznia. Eleve-nítsük fel az első főszerepeit, majd pedig kérem, hogy a nagyszámú előadás közül emelje ki azokat, amelyekre különösen szívesen emlékszik vissza, ha vannak ilyenek!*

– Persze, hogy vannak, és nem is kevés. Például a már említett *A néma levente*, *A pillangók szabadok*, a *Mohács* – ebben volt először „anyám” Halasi Erzsike, és vált ezáltal színpadi anyámmá, Dobos Cibi bácsi pedig mint Burgio érsek alakítási díjat kapott Kisvárdán. Továbbá *Az a szép fényes nap*, a *Kakukkfészkek*, a *Bánk bán*, a *Tábornokok*. 2000 után az *Antigone New Yorkban*, amelyben Kardos M. Róberttel és Fábíán Enikővel játszhattam, *Az örült és az apáca* Ababi Csillával, a *Zárt tárgyalás* Gajai Ágival és Fábíán Enikővel, a *Mauzóleum*, *A mi osztályunk* – Anca Bradu rendezése, a *Kövek a zsebben*, és még sorolhatnám, hisz alig volt olyan darab, amiben ne szívesen játszottam volna. A magyar irodalomból megemlíthetem még Otto szerepét a *Bánk bánból*, Ferenc Józsefet a *Teleki Lászlóból*, Krisztyán Tódort *Az arany emberből*, Szegilongit az *Egy szerelem három éjszakájából*, Incét a *Bányavakságból*. A világirodalomból emlékezetes volt számomra Mortimer a *Stuart Máriából*, Nicomaco az *Anconai szerelmesekből*, Mosca a *Volponeból*, aztán a szerepek szerepe: Jago az *Othellóból*, Leicester grófja az *I. Erzsébetből*, Szoljonij és Kuligin a *Három nővérből*, s hogy a jövő nézőközönségéről se feledkezzünk meg, két mesefigura is a szívemhez nőtt az idők során: Ördögölő Józsiás és Árgyélus királyfi.

– *A beszélgetés alkalmával szándékosan nem erőltettem, hogy választ kapjak: soknak vagy kevésnek tartja-e az elmúlt három évtized munkáját, mivel ha csak az említett példákat vesszük, önmagukban azok is teljesítnek egy emberöltőnyt a színész pályájából...*

– Hogy a második emberöltő mit fog hozni, az majd kiderül valamikor.

Molnár Judit